

خيارات در معاملات سهام

www.ketab.ir

تأليف

رضا ميرزاخانى

سرشناسه	: میرزاخانی، رضا، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: خيارات در معاملات سهام/ تالیف رضا میرزاخانی.
مشخصات نشر	: تهران : سخنوران، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۴۰۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۵۵-۹۱۱-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: خيارات (فقه)
موضوع	: (Options (Finance) (Islamic law)
موضوع	: بورس - ایران
موضوع	: Stock exchanges -- Iran
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ع/۸۶/۱۹۰/۲۱۹۰ BP
رده بندی دی سی	: ۳۷۲/۳۹۷
شماره کتابت ملی	: ۵۲۶۶۳۱۷

عنوان کتاب: **خيارات در معاملات سهام**

مؤلف: **رضا میرزاخانی**

ناشر: سخنوران

صفحه آرا و طراح جلد: ابوذر

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۷ - اول

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

شابک: ۹۸۷-۶۰۰-۴۵۵-۹۱۱-۹

قیمت: **۱۴۰۰۰ تومان**

تمامی حقوق این اثر محفوظ است.

انتشارات سخنوران: کارگر شمالی، بعد از ادوارد براون، شماره ۱۴۰۷، طبقه اول، تلفن: ۶۶۴۷۶۳۰۶

فهرست مطالب

۹ مقدمه
۱۱ فصل اول - کلیات سهام
۱۲ ۱-۱ - بیان مسأله و ضرورت تحقیق
۱۴ ۱-۱ - ۱ - سوالات تحقیق
۱۴ ۱-۱ - ۲ - فرضیه‌های تحقیق
۱۴ ۱-۱ - ۳ - سابقه پژوهش
۲۰ ۱-۱ - ۴ - روش تحقیق
۲۰ ۱-۲ - بازار سرمایه
۲۱ ۱-۲-۱ - ابزارهای بی‌اثر سرمایه (بند مدت)
۲۲ ۱-۲-۱-۱ - ابزارهای حامین مالی
۲۶ ۱-۲-۱-۲ - ابزارهای ویژه مدیریت خزانچه
۲۶ ۱-۲-۱-۲-۱ - قراردادهای اختیار معامله
۲۹ ۱-۲-۲ - اصول حاکم بر بازار سرمایه
۲۹ ۱-۲-۲-۱ - اصل شفافیت
۳۰ ۱-۲-۲-۲ - اصل لزوم ارائه و انتشار اطلاعات
۳۱ ۱-۲-۲-۳ - اصل پیشگیری و جلوگیری از تقلب و سوءاستفاده
۳۱ ۱-۲-۲-۴ - اصل رقابت
۳۲ ۱-۲-۲-۵ - اصل نظارت
۳۲ ۱-۳ - بازار سهام
۳۲ ۱-۳-۲-۱ - شرکت‌های سهامی
۳۳ ۱-۳-۲-۲ - انواع سهام
۳۷ ۱-۳-۲-۳ - بازار اولی و ثانوی سهام
۴۰ ۱-۳-۲-۴ - سازوکار انجام معاملات سهام
۵۵ ۱-۳ - ۳ - ۱ - ماهیت اختیار
۵۵ ۱-۳-۳-۱ - ماهیت اختیار

- ۵۵ ۱-۱-۳-۱ - تعريف
- ۵۹ ۲-۱-۳-۱ - حق يا حكم بودن خيار
- ۷۲ ۲-۳-۱ - مفاهيم مشابه خيارات
- ۷۲ ۱-۲-۳-۱ - فسخ
- ۷۴ ۲-۲-۳-۱ - انفساخ
- ۷۸ ۳-۲-۳-۱ - حق رجوع
- ۸۲ ۴-۲-۳-۱ - اقاله
- ۸۵ ۳-۱ - خيارات و شفافيت بازار
- ۸۷ ۱-۱ - ماهيت سهام
- ۸۷ ۱-۴-۱ - مفاهيم مقدماتي سهام
- ۸۷ ۱-۴-۱ - ن
- ۹۵ ۲-۱-۴-۱ - شرايط
- ۱۳۴ ۲-۴-۱ - نظريه‌هاي ماليت
- ۱۳۴ ۱-۲-۴-۱ - حق مالي
- ۱۴۴ ۲-۲-۴-۱ - دين
- ۱۴۶ ۳-۲-۴-۱ - عين
- ۱۶۰ ۴-۲-۴-۱ - ارزش بودن سهم
- ۱۶۶ فصل دوم- جريان خيارات در معاملات سهام
- ۱۶۷ ۱-۲ - اصاله اللزوم در معاملات
- ۱۶۷ ۱-۱-۲ - مراد از اصل
- ۱۶۸ ۲-۱-۲ - تعريف قاعده لزوم
- ۱۷۲ ۳-۱-۲ - مدرک قاعده
- ۱۷۲ ۱-۳-۱-۲ - آيات
- ۱۷۷ ۲-۳-۱-۲ - روايات
- ۱۸۰ ۳-۳-۱-۲ - استصحاب
- ۱۸۲ ۴-۳-۱-۲ - بناء عقلا
- ۱۸۵ ۲-۲ - مباني و اسباب ايجاد خيارات
- ۱۸۵ ۱-۲-۲ - مباني خيارات

- ۱۸۵..... ۱-۱-۲-۲ - عیوب رضا (عیوب اراده)
- ۱۹۸..... ۲-۱-۲-۲ - لاضرر
- ۲۳۰..... ۳-۱-۲-۲ - حاکمیت اراده
- ۲۴۰..... ۴-۱-۲-۲ - نفی اشتباه و تروی
- ۲۴۵..... ۵-۱-۲-۲ - نظریه حمایتی
- ۲۴۷..... ۲-۲-۲ - اسباب ایجاد اختیارات در معاملات سهام
- ۲۴۷..... ۱-۲-۲ - معامله بر اساس اطلاعات نهانی
- ۲۷۸..... ۲-۲-۲ - دستکاری بازار
- ۲۹۷..... ۳-۱-۲-۲ - تخلف از قوانین بازار سهام
- ۳۰۳..... ۳-۲ - جریان اختیارات در معاملات سهام
- ۳۰۴..... ۱-۳-۲ - اختیاراتی که با توجه به شرایط معاملات سهام در بورس اعمال نمی‌شوند
- ۳۰۵..... ۱-۱-۳-۲ - اختیار مطلق
- ۳۰۷..... ۲-۱-۳-۲ - اختیار حیوان
- ۳۰۷..... ۳-۱-۳-۲ - اختیار تأخیر ثمن
- ۳۰۹..... ۴-۱-۳-۲ - اختیار رؤیت و تخلف وصف
- ۳۱۰..... ۲-۳-۲ - اعمال سایر اختیارات در بیع سهام پذیرفته شده در بورس
- ۳۱۲..... ۱-۲-۳-۲ - اختیار غبن
- ۳۱۵..... ۲-۲-۳-۲ - اختیار تدلیس
- ۳۱۸..... ۳-۲-۳-۲ - اختیار تبعض صفا
- ۳۱۹..... ۴-۲-۳-۲ - اختیار تخلف شرط و اختیار شرط
- ۳۲۲..... ۵-۲-۳-۲ - اختیار عیب
- ۳۲۶..... ۴-۲ - انتقال و اسقاط اختیارات
- ۳۲۶..... ۱-۴-۲ - انتقال
- ۳۲۷..... ۱-۱-۴-۲ - انتقال ارادی (قراردادی)
- ۳۳۱..... ۲-۱-۴-۲ - انتقال قهری
- ۳۳۶..... ۲-۴-۲ - اسقاط
- ۳۳۶..... ۱-۲-۴-۲ - اسقاط موردی
- ۳۴۲..... ۲-۲-۴-۲ - اسقاط کافه اختیارات (کلی قانونی)

۳۵۱	۵-۲- نتیجه‌گیری
۳۵۳	فصل سوم - آثار جریان خيارات و طراحی مدل عملیاتی
۳۵۴	۱-۳- آثار جریان خيارات
۳۵۷	۲-۳- طراحی مدل عملیاتی خيار عیب
۳۵۷	۱-۲-۳- خيار عیب و اسباب سقوط آن
۳۵۹	۱-۱-۲-۳- اسباب سقوط خيار به تنهایی
۳۶۰	۲-۱-۲-۳- اسباب سقوط خيار و ارش
۳۶۰	۳-۱-۲- اسباب سقوط ارش به تنهایی
۳۶۱	۲-۲-۱- جریان خيار عیب در معاملات سهام
۳۶۲	۲-۲-۳- مدل عملیاتی
۳۶۶	۳-۳- طراحی مدل عملیاتی خيار عیب
۳۶۶	۱-۳-۳- خيار غیر و اسباب سقوط آن
۳۶۹	۲-۳-۳- جریان عیب در معاملات سهام
۳۷۰	۳-۳-۳- مدل عملیاتی
۳۷۴	۴-۳- طراحی مدل عملیاتی خيار تدلیس
۳۷۴	۱-۴-۳- خيار تدلیس
۳۷۵	۲-۴-۳- جریان خيار تدلیس در معاملات سهام
۳۷۶	۳-۴-۳- مدل عملیاتی
۳۸۰	۵-۳- طراحی مدل عملیاتی خيار تبعض صفقه
۳۸۰	۱-۵-۳- خيار تبعض صفقه
۳۸۱	۲-۵-۳- جریان خيار تبعض صفقه در معاملات سهام
۳۸۲	۳-۵-۳- مدل عملیاتی
۳۸۶	۶-۳- خيار تخلف شرط (اشتراف)
۳۸۶	۱-۶-۳- خيار تخلف شرط
۳۸۷	۲-۶-۳- جریان خيار تخلف شرط (اشتراف) در معاملات سهام
۳۹۱	۷-۳- نتیجه‌گیری
۳۹۵	منابع

بورس اوراق بهادار عنوان مهم‌ترین نماد بازار متشکل سرمایه هر کشور است و هر چه ابزارهای مالی مورد استفاده در این بازار تنوع بیشتری داشته باشند موجب رونق بیشتر اقتصاد خواهد شد. بر این اساس بایستی دیدگاه سلام به جواز یا عدم جواز هر یک از ابزار های رایج در دنیای اقتصاد مورد تحلیل فقهی قرار گیرد. پس از آن حتی که باید در این راستا، امکان سنجی شود، جریان خیارات به عنوان مهم‌ترین ابزار حق فسخ در معاملات و اوراق سهام است. در این پژوهش سعی بر آن بوده که ابتدا با تبیین ماهیت سهام، امکان جریان خیارات و نیز اسقاط خیارات، و کیفیت اعمال آن در معاملات اوراق سهام، با توجه به ویژگی‌های خاص بازار سرمایه، در بستر نظر مشهور فقهاء بررسی شود. در ادامه با قبول سهام به عنوان سند حاکم، امکان انعقاد مشاع از عین معین، جریان خیارات، به عنوان یک اصل، پیشگیرانه و جبران‌کننده که در راستای شفافیت بازار مطرح می‌باشد، بررسی شده و توصیه‌هایی جهت سیاست‌گذاری در نحوه تنظیم معاملات اوراق سهام در بازار سرمایه اسلامی ارائه شده است. در این راستا ابتدا با بررسی خیارات در قالب حق یا حکم معین به این نتیجه رسیدیم که خیار به عنوان یک حق مالی دارای مالیت است که وجود آن در معاملات دارای ارزش می‌باشد و لذا قابلیت انتقال و اسقاط را داشته و احکام حق در مورد آن جاری خواهد شد. از طرفی اصل، در معاملات و عقود، بر لزوم است، خیار و حق فسخ معامله، حتی بر خلاف اصل لزوم در عقد می‌باشد. بنابراین از آنجایی که خیارات و حق فسخ بر خلاف اصل است، لذا باید به قدر متیقن از آن اکتفاء نمود. از این روی در معاملات سهام نیز که موضوع بحث این رساله است، باید فقط در مواردی که مطابق مباحث مطروحه یقین به جریان هر یک از خیارات به عنوان حق فسخ معامله در معاملات سهام داریم حکم به جریان و تحقق حق خیار فسخ در معامله سهام نماییم. با توجه به اینکه از میان مبنای و ملاک خیارات در کلام فقهاء و حقوق‌دانان نیز دو مبنای لاضرر و حکومت اراده را می‌توان به عنوان مبنای اصلی بسیاری از خیارات دانست. چنانچه در معامله‌ای این مبنای وجود داشت، خاستگاه اولی برای جریان خیار در آن معامله تحقق می‌یابد. همچنین بر پایه تحلیل ارائه شده، نتیجه گرفته شده که

همراه با معاملات مبتنی بر اطلاعات نهانی و دستکاری بازار، عناوین غبن و تدلیس و ضرر شکل می‌گیرد که با وجود هر یک از این عناوین، در صورت فقدان مانع اجرایی، می‌توان قائل به حق اختیار فسخ در معامله سهام شد و نتیجه نهایی آن است که تنها جریان پنج‌خيار: غبن، تدلیس، تبعض صفاقه، تخلف شرط و خيار عیب را می‌توان در معاملات سهام مورد اجرا قرار داد. در نهایت ضمن بررسی خاستگاه هر یک از خيارات در معاملات سهام، مدل عملیاتی جریان هر یک از خياراتی را که حکم به جریان آنها در معاملات سهام شده، ترسیم شده است و روابط و گردش کار، در این مدل‌های عملیاتی تولد، گردیده است.

www.ketab.ir